

RIKSADVOKATEN

Kriminalomsorgsdirektoratet
Postboks 694
4305 SANDNES

HASTER

DERES REF.:

VÅR REF.:

2016/01721-009 EFU002
159

DATO:

25.10.2016

NAV – MIDLERTIDIG TILBAKETREKKING AV FULLBYRDELESORDRE OG MULIG STRAFFAVBRUDD GRUNNET FEIL BELØP I DOMMER

NAV har avdekket en systemfeil som innebærer at det er beregnet feil beløp i saker om feilutbetalte dagpenger, arbeidsavklaringspenger og individstønad. Feilen innebærer at flere av de som er domfelt i årene 2002-2016 for bedrageri etter straffeloven (1902) § 270 og eventuelt § 271 (eller etter straffeloven av 2005 §§ 371 og 372) er domfelt for bedrageri av et for høyt beløp. Feilen omfatter en del, men ikke alle, saker om disse ytelsene. Systemfeilen skal ikke berøre andre typer ytelser fra NAV.

Vedlagt følger NAVs brev av 24. oktober 2016 og liste over 51 saker som er avgjort med rettskraftig dom i tiden fra 1. januar 2014 til 31. august 2016 hvor det er begått feil i domfeltes disfavour. Den aktuelle feilen som er begått i hver sak fremgår av vedlagte liste.

For de fleste domfelte er det tale om mindre avvik mellom anmeldt beløp og korrigert beløp. Det kan imidlertid ikke utelukkes at feilen i noen tilfeller kan ha fått betydning for straffutmålingen til domfeltes ugunst, og feilen kan også i enkelte tilfeller ha medført uriktig domfellelse etter bestemmelsen om grovt bedrageri i stedet for den mildere bestemmelsen om simpelt bedrageri. Slike feil kan gi grunnlag for gjenåpning av straffesaken til domfeltes gunst etter straffeprosessloven kapittel 27. Spørsmålet om gjenåpning må vurderes konkret i hver sak, og påtalemyndigheten iverksetter dette arbeidet.

Inntil spørsmålet om gjenåpning er avklart bør – etter vår oppfatning – ingen av de domfelte på ovennevnte liste påbegynne gjennomføring av idømt fengselsstraff eller samfunnsstraff. De domfelte som gjennomfører idømt straff bør orienteres om feilen som er begått i deres sak, slik at de kan vurdere å søke straffavbrudd.

Vedlagte liste kan omfatte så vel domfelte personer som ikke har påbegynt soning eller annen fullbyrdelse og domfelte som er under soning/gjennomfører samfunnsstraff. Listen kan dessuten omfatte saker hvor straffen allerede er fullbyrdet. Dersom noen av sakene på vedlagte liste er ukjente for Kriminalomsorgen, anmodes det om at Kriminalomsorgen kontakter det enkelte

politidistrikt direkte, eventuelt riksadvokatens kontor, for å få avklart årsaken og om dette f.eks. kan være saker med betinget fengselsstraff og eventuelt bot. Stansing av innkreving av bøter blir håndtert av politiet/Statens Innkrevingsentral.

For de som omfattes av vedlagte liste som ikke har påbegynt soning av fengselsstraff eller gjennomføring av samfunnsstraff trekker riksadvokaten påtalemyndighetens fullbyrdelsesordre midlertidig tilbake. Tilbaketrekkningen innebærer at de domfelte ikke skal innkalles til fullbyrdelse av fengselsstraff/samfunnsstraff etter straffeprosessloven § 455 siste ledd, og innkallinger som er sendt må stanses. Så snart det er avklart om det vil bli begjært gjenåpning av saken, vil det bli gitt ny fullbyrdelsesordre der hvor påtalemyndigheten mener det ikke er grunnlag for slik begjæring. De domfelte vil bli underrettet om at det er begått feil i deres sak, og de vil bli orientert om hvorvidt påtalemyndigheten begjærer gjenåpning til domfeltes gunst samt at domfelte selv kan begjære gjenåpning dersom ikke påtalemyndigheten gjør det. Selv om en begjæring om gjenåpning er ikke til hinder for at dommen fullbyrdes, jf motsetningsvis straffeprosessloven § 452 annet ledd, vil påtalemyndigheten vurdere konkret om en gjenåpningsbegjæring fra domfelte bør medføre at fullbyrdelsesordren utsettes.

De som omfattes av vedlagte liste som soner dommen eller gjennomfører samfunnsstraff bør orienteres om feilen som er begått i deres sak. Formentlig vil noen av de berørte søke straffavbrudd etter straffegjennomføringsloven §§ 35 eller 57. Da det for de fleste domfelte er tale om mindre avvik mellom anmeldt og korrigert beløpet, er det imidlertid ikke opplagt at de domfelte selv vil ønske straffavbrudd og deretter måtte gjenoppta soning/samfunnsstraff etter at det er avklart om feilen var av betydning for sakens utfall. Det er naturligvis Kriminalomsorgen som avgjør om det skal besluttes slikt avbrudd, men etter riksadvokatens syn vil det være mest korrekt overfor de berørte at fullbyrdingen ikke avbrytes automatisk, men at den enkelte gjøres kjent med forholdet, slik at domfelte selv – eventuelt i samråd med forsvarer – kan vurdere å søke straffavbrudd.

Riksadvokaten anmoder om at den enkelte innsatte og de som utfører samfunnsstraff og som omfattes av vedlagte liste uansett gjøres kjent med feilen som er gjort i deres sak. Kopi av dette brevet kan om ønskelig gis den enkelte. Videre bør den enkelte få opplyst hvilken feil som er begått i deres sak, som fremgår av vedlagte liste. (Andre domfeltes personalia må anonymiseres hvis kopi av listen gis ut.)

Vedlagte liste omfatter dommer avsagt fra 2014 til 31. august 2016. Dette er en tidsperiode som NAV har prioritert å skaffe oversikt over, idet det er i disse sakene at det er mest sannsynlig at de domfelte enten fullbyrder straffen nå eller ennå ikke har fullbyrdet den. NAV vil i nærmeste fremtid foreta en gjennomgang av sakene fra 1. september 2016 til i dag, og påtalemyndigheten tar kontakt på ny hvis det avdekkes dommer i denne perioden som er rammet av feilen og som er beordret fullbyrdet. NAV vil videre gjennomgå sakene for årene fra 2002 til 2014, og påtalemyndigheten tar kontakt dersom det avdekkes dommer fra disse årene som er under fullbyrdelse eller ikke er fullbyrdet. Får Kriminalomsorgen kunnskap om slike dommer vil riksadvokaten gjerne bli underrettet så raskt som mulig.

Systemfeilen som er avdekket omfatter ikke alle anmeldte saker fra NAV. De som er domfelt i perioden fra 1. januar 2014 til 31. august 2016 og som *ikke* er omfattet av vedlagte liste, skal ikke være rammet av feilen.

Avgjort av Tor-Aksel Busch
og undertegnet i hans fravær

Knut Erik Sæther
ass. riksadvokat

Anne Grøstad
førstestatsadvokat

Vedlegg

Vedleggene er ikke offentlige, jf offentlighetsloven § 2 fjerde ledd

Gjenpart (med vedlegg):

- Statsadvokatembetene
- Politidirektoratet
- Politimestrene

Gjenpart (uten vedlegg):

- Arbeids- og velferdsdirektoratet
- NAV
- Justis- og beredskapsdepartementet, Kriminalomsorgsavdelingen

HASTER